

Zvesti svetovalec na vsakem koraku

V oktobru je Centralni zavod za napredek gospodinjstva praznoval 30-letnico obstoja. Ustanovljen je bil leta 1953 na pobudo Zveze ženskih društev. Ustanovitelj je bil izvršni svet Skupščine LR Slovenije. Delovati je začel v času, ko je bilo še močno čutili posledice vojne, hkrati pa so nastajali novi problemi v družinah in gospodinjstvih zaradi razvijajoče se industrije in vse večjega zaposlovanja žensk.

Zavod je dobil nalogo, da strokovno proučuje celotno gospodinjstvo, da išče rešitve, kako zagotoviti ljudem zdravo prehrano, kako organizirati servisne službe in otroško varstvo. Med najzgodnejše Zavodove naloge sodi skrb za izboljšanje prehrane prebivalstva in prehranskih navad, zlasti zaposlenih delovnih ljudi, otrok in mladine.

V letu 1965 se je Zavod prostorsko razširil in pridobil nove prostore v Gradišču 2 za dejavnost Potrošniškega informativnega centra. Takrat so se oblikovala tudi delovna področja, ki jih poznamo še danes: odsek za prehrano, biro za programiranje, potrošniški informativni center, založba in uprava.

Vzporodno z razvojem celotne družbe so se razvijala tu-

di področja dejavnosti Zavoda. Zato je tudi njegova sedanja vloga temu ustrezno drugačna od vloge pred tridesetimi leti. Danes se kaže potreba po strokovnem delu na področju celotnega programiranja vse tiste infrastrukture, ki omogoča večanje aktivnega prostega časa in razbremenjevanje vseh družinskih članov, posebej še ženske.

Proučevanje nekaterih problemov otroškega varstva kot na primer programiranje razvoja, pripravljane osnov za racionalno gradnjo objektov za otroke in spremljanje družbeno angažirane vzgojnovarstvene dejavnosti z vidika ekonomike, ostajajo še nadalje ena od njihovih temeljnih usmeritev.

Prehrana ni le bistvena sestavina zdravega življenja vseh ljudi - v vrtcih, šoli, na

delu in doma. Hrana je tudi gospodarski dejavnik v turizmu. Poleg potrebe po zdravi in dobri prehrani zahtevamo na tej stopnji razvoja moderno tehnologijo dela, sodobno urejene prostore in opremo, organizacijo dela in optimalno kadrovske zasedbe.

Kvaliteta proizvodov, prehrane in zaščita potrošnika so ena izmed pomembnih usmeritev dela. Testiranje kvalitete na nivoju neodvisne od družbe verificirane strokovne institucije je prav v času gospodarske stabilizacije izrednega pomena.

Ena od ostalih področij izobraževanja ter dobrih priročnikov in knjig. Po vsebini so prilagojeni slovenskemu okolju in kulturnemu prostoru. Če pri tem omenimo še to, da v vseh štirih enotah delo »prodajajo«, torej sami iščejo naročnike in kupce z neposredno menjavo dela že 20 let, da je 37 zaposlenih ob devetmesečnem obračunu letošnji plan že skoraj doseglo, lahko temu kolektivu resnično čestitamo in mu zaželimo veliko uspehov tudi v prihodnje.

L. Š.

Ena od številnih razstav, ki jih v okviru Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva prireja potrošniško informativni center v Ljubljani

Nama je večja za eno nadstropje

V Nami so dolgo načrtovali, da bodo pohištvni salon ob Tromostovju spremenili v veliko športno prodajalno, a so se premislili. Namesto tega so po preselitvi skupnih služb v Tomšičevo ulico preuredili peto nadstropje in 4. novembra odprli nov oddelek, ki je v celoti posvečen športu in prostemu času. Na 750 kvadratnih metrih površine, ki so jo lično razdelili z razstavljenim blagom, je veliko tistega, kar potrebujemo za šport. Tudi ribiči in lovci imajo svoj kotiček. Le-tega so zdaj tako popestrili, da so za nekaj časa razstavili nagačnega medveda, ustreljenega v Loškem potoku. Kasneje, ko bodo uredili vse potrebno, bo tu mogoče kupiti še puške in tisto, kar sodi zraven. Ne manjka tudi lovskega nakita Celjske zlatarne, ki je za zdaj le na ogled skupaj z nakitom za olimpiado.

Vse kaže, da se bo Namina investicija - veljala je skoraj 20 milijonov dinarjev - kmalu izplačala. V slabih dveh dneh so namreč že prodali za 4,5 milijona dinarjev blaga. Objubljajo, da bodo dobro založeni, ker imajo dobre odnose s poslovnimi partnerji. Med drugim na primer občasno prodajajo tudi Adidas športne copate. Z novim nadstropjem pa so pridobili prostor tam, kjer je bil prej šport. Uredili bodo oddelek z naslovom Ambient, se pravi, da bodo prodajali razne lesene in drugačne okraske, uporabne reči za stanovanja ter darila.

A. ADAMIČ

OBČINSKI SINDIKALNI SVET O SISIH

Delegacije bolj racionalno

Ocena delovanja delegacij in konferenc delegacij na področju samoupravnih interesnih skupnosti gospodarstva je bila na seji predsedstva občinskega sveta ZS Ljubljana Center vse prej kot ugodna.

Glavni problem v občini Ljubljana Center je izredno veliko število samoupravnih subjektov. Zato imamo ogromne konference delegacij. Tista za SIS za ceste šteje na primer kar 170 subjektov. Znotraj te so zelo različni subjekti; pri njihovi izbiri ni enotnih kriterijev. Pojavlja pa se še čisto tehnični problem, problem njihovega sestajanja in ob tem še sklepčnost.

Glede na veliko število sisov je težko najti nosilce konferenc delegacij. Mnoge organizacije že opravljajo takšno funkcijo za druge SIS in se težko odločijo za sprejetje novih obveznosti. Poseben problem je vprašanje malih delovnih organizacij, kjer tvori delegacijo celotna delovna skupnost. Tako ima ta nenedoma preveč tega dela. Ker so ključni za sestavo delegacij od sisa do sisa različni, ni čutili odločanja delavcev.

Marsikje se delegacije ne sestajajo, sestanejo se le konference. V takšnih primerih pa seveda ne moremo govoriti o odločanju delegatske baze. Če ob tem upoštevamo še dejstvo, da določen del gradiva dobijo delegati na seji sami, potem lahko z gotovostjo trdimo, da so sklepi formalno pravno neveljavni.

Na delegatska gradiva pa je vezan še en problem. Doseči moramo, da jih bodo obravnavali na sejah delavskih svetov. Ko bomo to dosegli, se delegati ne bodo več obnašali kot poslanci, temveč tako, kot jim velevali naziv - delegatsko.

Ko pa se začne razprava po posameznih vprašanjih, se izkaže, da so izvajalci veliko bolj pripravljeni kot uporabniki in se prvi zato dosti bolj odrežejo. To je razumljivo, saj je svobodna menjava dela vir

njihovega dohodka. Takšen način dogovarjanja pa gre predvsem na rovaš uporabnikov. Premalo se zavedamo, da gre tu tudi za konfrontacijo in uskladitev interesov velikih in malih sistemov, končno tudi z vidika planiranja dolgoročnega razvoja. Tako pa pride do izraza prevelika odvisnost glede sredstev, kjer veliki uveljavijo svoje interese, mali pa svojih ne morejo.

Zato so člani predsedstva občinskega sveta ZS Ljubljana Center menili, da mora biti sindikat prisoten pri oblikovanju sestave delegacij in konferenc delegacij za sis, ter da si mora izdelati nekakšen sistem spremljanja delovanja

teh konferenc. V osnovnih organizacijah ZS tistih subjektov, ki so člani delegacije, bi morali razpravljati o gradivu ter spremljati tudi kadrovske politike v sisih.

Glede na številnost sisov pa bi vsekakor morali racionalizirati organizacijske oblike. Racionalnejše organiziranje pa še ne pomeni poseganje v sistem. Pomeni le boj za njegovo večjo učinkovitost. Morebiti bi bilo potrebno razmišljati o oblikovanju enotnih konferenc delegacij za vse sise materialne proizvodnje.

Če bomo uspeli z racionalnejšo organizacijo odpraviti te težave in če bomo končno na področju samoupravnega dogovarjanja zagotovili učinkovite elemente sankcioniranja, potem bo tudi sistem bolj učinkovit in bo dajal bistveno boljše rezultate.

TRI DESETLETJA TEHNOUNIONA

Uspeh z združenimi močmi

»Združevanje dela in sredstev je danes osnovno vodilo Tehnouniona in prav gotovo smo zato lahko dosegli tudi pomembne uspehe pri izvozu!« Tako je pred dnevi dejal direktor Tehnouniona Edo Rasberger na priložnostni prireditvi ob 30-letnici delovanja te delovne organizacije.

Prijetno je slišati takšno trditev. Trditev, ki spodbuja razvijanje oblike dela, kakršna je nekaterim le teoretična fraza, zapisana sicer v številnih družbenih dokumentih, v praksi pa še vedno premalo razumljena in uveljavljena naloga in nuja: združevanje dela in sredstev.

Razvojna pot Tehnouniona je močno povezana s slovensko in jugoslovansko industrijo. Usmerjena je v spodbujanje kooperacije in skupnih vlaganj s tujimi partnerji ter v krepitev izvozne dejavnosti.

Celotni prihodek je v Tehnounionu zadnjih pet let nenehno naraščal in je lani dosegel prek 515 milijonov dinarjev. Prav tako se je povečeval tudi dohodek, ki je znašal lani skoraj 147 milijonov dinarjev. Velik del presežnih sredstev, tako dinarskih kot deviznih, so v Tehnounionu ponovno vlagali v proizvodnjo, kateri so zaradi prožne sovlagateljske politike marsikdaj izdatno pomagali. S tem pa so v Tehnounionu

kot podaljšana prodajna roka industrije ustvarjali tudi zase širše delovne možnosti.

Še zanimiv podatek: 217-članski kolektiv Tehnouniona že 16 let zastopa pri nas zahodnomemško tovarno BMW pri prodaji osebnih avtomobilov in motorjev. Letos so prodali rekordno število, skoraj 800 vozil, nad 300 avtomobilov pa še kupcem v tretjih deželah. Rekordno prodajo so dosegli s povečanjem izvoza, ki po vrednosti je tretjino prekaša uvoz. Pohvalijo se lahko torej s pozitivno bilanco. Da bi vozila v vrednosti 14 milijonov DM lahko uvozili, mora BMW kupiti v Jugoslaviji za približno 20 milijonov DM naših izdelkov, ki jih vgrajuje v svoje avtomobile. Naši izvozni artikli so: ojnice iz tovarne Unior-Zreča, sedeži iz Tovarne usnja Slovenj Gradec, čistilci olja in zraka iz Donita Medvođe, umetno usnje iz kranjske Save ter ključavnice in drugi izdelki iz ptujskega Agisa. c.a.

NEUREJENE RAZMERE V NEKATERIH TOZDIH

Družbeno varstvo v Operi

Na zadnji seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ljubljana Center so člani predsedstva razpravljali tudi o težavnih družbenoekonomskih razmerah, s katerimi se srečujejo delavci v PIK Vinokovci TOZD Borinci poslovna enota Ljubljana, Tribuni, v Operi in v restavraciji Cankarjev dom.

V vseh teh organizacijah je prišlo do motenj pri uresničevanju samoupravnih pravic delavcev, do napetih medsebojnih odnosov, pri nekaterih do slabših finančnih rezultatov in do drugih podobnih težav, ki ovirajo normalno delo in razvoj teh organizacij, hkrati pa ne zagotavljajo občutka varnosti delavcev. V razreševanje problematike v teh štirih organizacijah je vključena širša družbenopolitična skupnost.

V poslovni enoti PIK Vinokovci TOZD Borinci so ugotovili, da bo potrebno postopno reševanje posameznih

vprašanj v daljšem časovnem obdobju. V reševanje problematike so že vključeni družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljane in nekatere strokovne službe občinske skupščine. Delavci bi želeli razrešiti problematiko po samoupravni poti.

V Tribuni so v zadnjem času z nekaterimi kadrovskega spremembami uspeli uvesti več reda, vendar pa se bodo rezultati teh ukrepov pokazali šele kasneje.

Komite za družbene dejavnosti občine Ljubljana Center je konec prejšnjega meseca predlagal izvršnemu svetu občinske skupščine uvedbo začasnega ukrepa družbenega varstva v SNG TOZD Opera in balet zaradi bistvenih motenj v samoupravnih odnosih, motenj na področju poslovanja in upravljanja. Člani predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov so podprli predlagane ukrepe.

Delovna organizacija Emona Hoteli je predlagala uvedbo enakega ukrepa tudi za TOZD Restavracija Cankarjev dom, vendar pa je izvršni svet občine imenoval delovno skupino, ki naj najprej analizira gospodarjenje in medsebojne odnose v tozdu. Izvršni svet je tudi že razpravljal o poročilu te komisije, o sanacijskem programu in o predlogih delovne organizacije za ureditev medsebojnih odnosov. Pri reševanju težav tega tozda sodeluje tudi družbeni pravobranilec samoupravljanja. Izvršni svet je glede na vsa poročila o stanju v tozdu menil, da še ni potrebe za uvedbo ukrepa družbenega varstva in je predlagal, naj položaj v tozdu uredijo v okviru in ob pomoči delovne organizacije Emona hoteli. J.P.